

TBMM
HALKILARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 9023

Tarih : 14.11.2024

19596

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur **ÖZDEMİR** GÖKTAŞ tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü 'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.
14.11.2024

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın Ocak-Eylül 2024 dönemine yönelik sosyal yardım istatistikleri 12 Kasım'da yayımlanmış olup veriler, Türkiye'deki on milyonlarca yurttaşın beslenmeden barınmaya, eğitimden sağlığa tüm Anayasal haklarını sosyal yardım olmadan kullanamaz hale geldiğini gözler önüne sermiştir. Bahse konu verilere göre, düzenli sosyal yardım alan hane sayısı Eylül 2024 itibarıyla 3 milyon 688 bin 378 olarak belirlenmişken, 14 milyon 753 bin 512 hanenin ise yaşamını ancak sosyal yardım ile sürdürebildiği ortaya çıkmıştır.

Gıda yardımlarını da kapsayan düzenli sosyal yardımların yanı sıra barınma hakkı da sosyal yardıma endekslenmiş olup barınma yardımı sağlanan hane sayısının 16 bin 109 olduğu bildirilmiştir. Yine elektrik faturasını ancak sosyal yardım ile ödeyebilen hane sayısında da ciddi bir artış söz konusu olup 2019 yılında 2 milyon 420 bin 915 olan elektrik tüketim desteği alan hane sayısı, 2020-2024 döneminde, yıllara göre; 2020: 2 milyon 444 bin 822 -TL, 2021: 2 milyon 476 bin 399 -TL, 2022: 3 milyon 690 bin 582 TL, 2023: 4 milyon 378 bin 839 TL, 2024 (Ocak-Eylül): 3 milyon 557 bin 856 -TL olarak gerçekleşmiştir. Bir diğer veri de ısınma giderlerine dair olup 2024'ün Ocak-Eylül döneminde 1 milyon 637 bin 118 haneye yakacak yardımı yapılmıştır.

Bahse konu veriler uyarınca, sosyal yardımla yaşamını sürdüren hane sayısı 14,7 milyon; elektrik desteği alan hane sayısı 3,5 milyon; yakacak yardımı yapılan hane sayısı 1,6 milyon; GSS borcunu sosyal yardımla ödeyen kişi sayısı 8,3 milyon; ailesinin yanından alınma riski olan çocuk sayısı 170 bin; barınma yardımı alan hane sayısı ise 16,1 bin olarak belirlenmiştir.

Ailesinin yanında en temel ihtiyaçları dahi karşılanamayan ve ailesinden alınma riski bulunan çocuk sayısı da Eylül 2024 itibarıyla 170 bine dayanırken Bakanlığınız,

“Bakılamayan çocukların” dahil edildiği Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) programına alınan çocuk sayısının Eylül 2024 itibarıyla 169 bin 118 olduğunu açıklamıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Yoksulluğun nedenleri, sonuçları ve yoksullukla nasıl mücadele edilmesi gerektiğine dair Bakanlığınız çalışmalar yürütmekte midir? Bu konuda hangi çalışmalar yürütülmüş, bu çalışmalar nasıl neticelenmiş ve halihazırda yürütülen çalışmalar hangi aşamalara gelmiştir?
- 2- Yoksullukla mücadele yöntemi sadece sosyal yardımlar mıdır?
- 3- Sosyal yardımların yoksullukla mücadele yöntemi olmadığı hususu yıllara göre yardım oranlarının artışı ile netleşmiş olup sosyal devlet ilkeleri çerçevesinde bir çalışma neden üretilmemektedir?
- 4- Son 22 yıl içerisinde bütçeden sosyal yardımlar için ayrılan miktarlar ne şekilde bir dağılım göstermiştir? Yıllara göre istatistiki bulgular ne yöndedir?
- 5- Her yıl sosyal yardım kalemleri değişmiş midir?
- 6- Sosyal yardım kalemlerine barınma ve fatura ödeme ve benzeri harcama kalemleri hangi yıllarda eklenmiştir?
- 7- Her yıl giderek artış gösteren sosyal yardım ödenekleri yoksulluğu çözüyor mu? Bu konuda bakanlığınız bir çalışma yürütmüş müdür?
- 8- Yoksullukla mücadelede istihdam, üretim gibi insanlara çalışma olanaklarının sağlanmasına dair yöntemler neden geliştirilmemiştir?
- 9- Sosyal devlet ilkesi gereği ücretsiz eğitim, ücretsiz sağlık hizmetleri gibi uygulamalar neden kaldırılmıştır? Sosyal devlet ilkesinin gereği olan ücretsiz kamu hizmeti sunulması, sosyal yardım ödeneklerinden daha mı maliyetlidir?
- 10- Sosyal yardımların, yoksulluğu artırdığına dair veriler ortada olup yardımlar için ayrılan ödeneklerin kamu hizmetlerine dönüştürülmesi neden sağlanmıyor?
- 11- Ailesinin yanında en temel ihtiyaçları dahi karşılanamayan ve ailesinden alınma riski bulunan çocuk sayısında yaşanan artışların önüne geçilmesi için neden sosyal politikalar geliştirilmiyor?
- 12- Ailelerinden uzakta gelişimini tamamlamak zorunda olan çocukların maruz kaldıkları mağduriyet ve travmalar değerlendirildiğinde, bu yöntem doğru bir yöntem midir?
- 13- Ailesinin yanında en temel ihtiyaçları dahi karşılanamayan ve ailesinden alınma riski bulunan çocuk sayısı ne zamandan beri artış eğilimi göstermektedir?
- 14- Ailesinin yanında en temel ihtiyaçları dahi karşılanamayan ve ailesinden alınma riski bulunan çocuk sayısındaki artışın nedenleri araştırılmış mıdır?
- 15- Bakanlığınız yoksulluğun nedenlerinin araştırılarak yoksullukla mücadele yöntemleri bağlamında diğer bakanlıklarla istişare halinde midir?
- 16- Bakanlığınız yoksulluğun nedenlerinin araştırılarak yoksullukla mücadele yöntemleri geliştirmek üzere çalışmalar yürütecek midir?